

קורס 290.4004: שיטות מחקר איכותניות

תכנית המ"א

מרצה: ד"ר הדס גולדבלט

סמסטר ב' תשע"ד 2014/2013

יום ד' 16-18, חדר 632

שעות קבלה: בתיאום מראש עם המרצה

חדר 806, קומה 8 מגדל אשכול.

טלפון: 8288665-04 (התקשרות מתוך האוניברסיטה: 8665).

דוא"ל: goldblat@research.haifa.ac.il

א. רקע

המחקר האיכותני מתעניין בחוויה האנושית של האדם בסביבתו הטבעית, בניסיון להבין כיצד אנשים חווים את עולמם באמצעות בחינת המשמעויות (meanings) השונות והפירושים (interpretations) שהם נותנים למצבים ולתופעות, ובאמצעות בחינת השקפותיהם האישיות (inside perspectives). מטרתו המרכזית של מחקר זה היא להבין את הניסיון האנושי, כפי שזה נתפס ונחוה על ידי כל אחד מהמשתתפים. לשם כך, על החוקר האיכותני לפתח הבנה לתיאוריה, לעקרונות ולשיטות העבודה הייחודית למחקר איכותני, כמו למשל, מיומנויות ארגון וניתוח נתונים ורפלקסיביות.

ב. מטרת הקורס ויעדיו

מטרת הקורס לחשוף את הסטודנטים לפרדיגמה ולמתודולוגיה של גישת המחקר האיכותנית וללוות אותם בפיתוח יכולותיהם כחוקרים איכותניים. בהתאם, יעדי הקורס הם:

- להקנות הנחות יסוד ומושגים תיאורטיים עליהם מתבססת הפרדיגמה האיכותנית.
- ללמוד לבחור נושאים למחקר איכותני ותכנון מחקר זה (סקירת ספרות, העלאת שאלת מחקר ותכנון מערך המחקר).
- לפתח מיומנות איסוף נתונים, בדגש על ביצוע ראיונות עומק חצי-מובנים.
- לפתח מודעות (רפלקציה) לתהליכים אישיים שחווה החוקר לכל אורך המחקר.
- לפתח מודעות ורגישות לסוגיות אתיות במחקר וללמוד על דרכי התמודדות עמן.
- ללמוד לבצע ניתוח תוכן איכותני של ראיונות עומק.
- להתנסות בכתיבת דו"ח מחקר איכותני באמצעות כתיבת עבודה מסכמת.

ג. דרכי למידה

- השיעורים יתקיימו בצורה של הרצאות, דיונים, תרגילים בכתה ומטלות בכתב. הדיונים בכתה יתבססו על מקורות הקריאה המופיעים בהמשך בסילבוס.
- הסטודנטים יתבקשו לבצע במהלך הסמסטר תרגיל במספר שלבים, בהתאם לנושאי הלימוד. התרגיל יכלול קריאת חומר תיאורטי, איסוף נתונים וניתוחם ויוגש כעבודה מסכמת (תרגיל מחקר) בסיום הקורס.

ד. חובות הסטודנטים בקורס

- **חובת נוכחות סדירה והשתתפות פעילה בשיעורים**
- קריאה עצמאית של החומרים הביבליוגרפים - כבסיס לתרומה ולמעורבות בדיונים בכתה.
- הכנת מטלות שיינתנו במהלך הסמסטר והשתתפות פעילה בשיעורים - **10% מהציון**
- תמלול ראיונות והגשתם למרצה - **5% מהציון**
- ביצוע תרגיל במחקר איכותני וכתיבת העבודה המסכמת, המבוססת על נושא תרגיל המחקר וניתוח ראיונות העומק - **85% מהציון** (ההנחיות לתרגיל יימסרו בנפרד ויופיעו באתר הלמידה המתוקשבת של הקורס)
- **ציון "עובר" בקורס: 60%: יש להשיג בכל אחד ממרכיבי הציון של הקורס ציון "עובר" לפחות!**

- 2 -

תכנית הקורס*

השיעור	תאריך	נושא	מטלה – באחריות הסטודנטים
שיעור 1	26.2.14	מבוא – מהו מחקר איכותני ?	
שיעור 2	5.3.14	<ul style="list-style-type: none"> המשך - מהו מחקר איכותני? החוקר כ"כלי מחקר" - רפלקסיביות 	הבאת סוגיות לדיון בכיתה על סמך קריאת חומר רלוונטי לנושא השיעור
שיעור 3	12.3.14	הדגמת גישת מחקר איכותנית: עקרונות הגישה הפנומנולוגית	<ul style="list-style-type: none"> חלוקה לקבוצות עבודה (זוגות/שלוש) לקראת תרגיל המחקר בנושא: סיפורי הצלחה בסייעוד
שיעור 4	19.3.14	<ul style="list-style-type: none"> תכנון מחקר איכותני: מטרות, הגדרת שאלת המחקר 	<ul style="list-style-type: none"> חיפוש ואיתור שני מאמרים רלוונטיים לתרגיל המחקר
שיעור 5	26.3.14	<ul style="list-style-type: none"> תכנון מערך המחקר: מדגם מחקר איכותני 	הבאת סוגיות לדיון בכיתה על סמך קריאת חומר רלוונטי לנושא השיעור
שיעור 6	2.4.14	חיבור מדריך ראיון עומק חצי מובנה	חיבור שאלות למדריך הראיון לפי נושא תרגיל המחקר
שיעור 7	9.4.14	ראיון עומק חצי מובנה	תרגול טכניקות ראיון
חופשת פסח			
שיעור 8	23.4.14	ראיון עומק חצי מובנה (המשך)	ביצוע שני ראיונות לתרגיל המחקר ותמלולם על-ידי כל סטודנט/ית
שיעור 9	30.4.14	ביצוע מחקר איכותני לתואר מ"א: מרצה אורחת	כל סטודנט/ית שולח/ת למרצה בדוא"ל תמליל ראיון אחד
שיעור 10	7.5.14	ניתוח הנתונים	תרגול בכיתה
שיעור 11	14.5.14	ניתוח הנתונים	תרגול בכיתה
שיעור 12	21.5.14	<ul style="list-style-type: none"> כתיבת הממצאים הערכת איכות המחקר דיון 	תרגול בכיתה
שיעור 13	28.5.14	<ul style="list-style-type: none"> סוגיות מתודולוגיות ואתיות: שיתוף מרואיינים בממצאי המחקר 	הבאת סוגיות לדיון בכיתה על סמך קריאת חומר רלוונטי לנושא השיעור
שיעור 14	11.6.14	<ul style="list-style-type: none"> סיכום הקורס 	הגשת עבודה מסכמת במהלך חופשת הקיץ – תאריך ההגשה ייקבע עם המרצה

* ייתכנו שינויים בתכנית

ה. נושאי הקורס ומקורות ביבליוגרפיים (פריטים מומלצים במיוחד לקריאה מסומנים בכוכבית *)

נושא ראשון: מהו מחקר איכותני? העקרונות הפילוסופיים והמתודולוגיים המייחדים מחקר איכותני, גישות איכותניות שונות; רפלקסיביות

*צבר בן-יהושע, נ. (2001). מבוא: ההיסטוריה של המחקר האיכותני, השפעות וזרמים. בתוך נ. צבר בן-יהושע (עורכת), מסורות וזרמים במחקר האיכותני (עמ' 13 - 28). לוד: דביר.

שלסקי, ש. ואלפרט, ב. (2007). דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט. תל-אביב: מכון מופ"ת. פרק 1: כתיבה כיצירת ידע, עמ' 17 - 69.

*שקדי, א. (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. פרק 1: הנחות המחקר האיכותני-קונסטרוקטיבי, עמ' 23 - 36.

ספקטור-מרזל, ג. (2010). מגישה נרטיבית לפרדיגמה נרטיבית. בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), מחקר נרטיבי: תאוריה, יצירה ופרשנות (עמ' 45 - 80). ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש מאגנס. H62.M352 2010

Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. שמורים H61.C73 2007

*Creswell, J. W., Hanson, W. E., Clark-Plano, V. L. & Morales, A. (2007). Qualitative research designs: Selection and implementation. *The Counseling Psychologist*, 35(2), 236-264. doi:10.1177/0011000006287390

*Finlay, L., & Evans, K. (2009)(Eds.). *Relational-centered research for psychotherapists: Exploring meaning and experiences*. Chichester, UK: John Wiley & Sons.
RC337.F56 2009

Ch. 2: Competing qualitative research traditions, pp. 13-27

Ch. 3: Embodied co-creation: Theory and values for relational research, pp. 29-43.

*Mayan, M. J. (2009). *Essentials of qualitative inquiry*. Walnut Creek, Ca: Left Coast Press. GN345.M395 2009

Chapter 1: Introduction to qualitative inquiry, pp. 9-21.

Chapter 2: Theory and method, pp. 22-33.

Ventres, W. B., & Frankel, R. M. (1996). Ethnography: A stepwise approach for primary care researchers. *Family Medicine*, 28, 52-56.

Sokolowski, R. (2000). *Introduction to phenomenology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. B829.5.S576 2000

*Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). Choose your method: A comparison of phenomenology, discourse analysis, and grounded theory. *Qualitative Health Research*, 17, 1372-1380. doi: 10.1177/1049732307307031

- 4 -

• תהליכים אישיים שחווה החוקר האיכותני במהלך המחקר – רפלקסיביות

*Finlay, L. (2002). "Outing" the researcher: The provenance, process, and practice of reflexivity. *Qualitative Health Research*, 12, 531-545.
doi: 10.1177/104973202129120052

*King, N., & Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*. London, UK: Sage. **H61.28.K56 2011**
Ch.4: Reflexivity and qualitative interviewing, pp. 125-141.

Sharma, S., Reimer-Kirkham, S., & Cochrane, M. (2009). Practicing the awareness of embodiment in qualitative health research: Methodological reflections. *Qualitative Health Research*, 19, 1642-1650. doi: 10.1177/1049732309350684

Sword, W. (1999). Accounting for presence of self: Reflections on doing qualitative research. *Qualitative Health Research*, 9, 270-278.
doi: 10.1177/104973299129121839

*Tufford, L., & Newman, P. (2010). Bracketing in qualitative research. *Qualitative Social Work*, 11, 80-96. doi: 10.1177/1473325010368316

Warr, D. J. (2004). Stories in the flesh and voices in the head: Reflections on the context and impact of research with disadvantaged populations. *Qualitative Health Research*, 14, 578-587. doi: 10.1177/1049732303260449

נושא שני: תכנון מחקר איכותני: מטרות, שאלות המחקר, מדגם מחקר איכותני, הערכת איכות המחקר

*שקדי, א. (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.

*פרק 2: פרספקטיבה מושגית, שאלות המחקר ועיצוב המחקר, עמ' 37-54;
*פרק 13: סטנדרטים של איכות המחקר, עמ' 227-242.

Abrams, L. S. (2011). Sampling 'Hard to Reach' populations in qualitative research: The case of incarcerated youth. *Qualitative Social Work*, 9, 536-550.
doi: 10.1177/1473325010367821

*Creswell J. W. & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into Practice*, 39(3), Getting good qualitative data to improve educational practice, 124-130. <http://www.jstor.org/stable/1477543>

*Curtisa, S., Geslerb, W., Smitha, G., & Washburnb, S. (2000). Approaches to sampling and case selection in qualitative research: Examples in the geography of health. *Social Science & Medicine* 50, 1001-1014.
[http://dx.doi.org/10.1016/S0277-9536\(99\)00350-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0277-9536(99)00350-0)

תכנון מחקר איכותני: מטרות, שאלות המחקר, מדגם מחקר איכותני, הערכת איכות המחקר
- המשך -

*Holloway, I., & Wheeler, S. (2002). *Qualitative research in nursing* (2nd ed.). Oxford, Great Britain: Blackwell. **RT81.5.H65 2002 pp. 250-265.**

Patton, M. Q. (1999). Enhancing the quality and credibility of qualitative analysis. *Health Services Research, 34*, 1189- 1208.

*Rolfe, G. (2006). Validity, trustworthiness, and rigour: Quality and the idea of qualitative research. *Journal of Advanced Nursing 53*, 304-310.

*Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight "Big-Tent" criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry, 16*, 837-851.

נושא שלישי: מאפיינים אתיים ודילמות במחקר איכותני; מחקר בנושאים רגישים

*דושניק, ל., וצבר בן-יהושע, נ. (2001). אתיקה של המחקר האיכותני. בתוך נ. צבר בן-יהושע (עורכת), *מסורות וזרמים במחקר האיכותני* (עמ' 343-368). לוד: דביר.

עזר, ח. (2010). המחקר הנרטיבי כאמצעי להעצמת החוקר. בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), *מחקר נרטיבי: תאוריה, יצירה ופרשנות* (עמ' 221-247). ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש מאגנס.

*קרניאלי, מ. (2010). יחסי מספר-חוקר במחקר הנרטיבי: למי שייך הסיפור? בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), *מחקר נרטיבי: תאוריה, יצירה ופרשנות* (עמ' 177-196). ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש מאגנס.

*Anderson, D. G., & Hatton, D. C. (2000). Accessing vulnerable populations for research. *Western Journal of Nursing Research, 22*, 244-251. doi: 10.1177/01939450022044386

*Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2006). Blurring boundaries in qualitative health research on sensitive topics. *Qualitative Health Research, 16*, 853-871. doi: 10.1177/1049732306287526

*Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2007). Doing sensitive research: What challenges do qualitative researchers face? *Qualitative Research, 7*, 327-353. doi:10.1177/1468794107078515

*Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2008). Risk to researchers in qualitative research on sensitive topics: Issues and strategies. *Qualitative Health Research, 18*, 133-144. doi: 10.1177/1049732307309007

- *Finlay, L., & Evans, K. (2009)(Eds.). *Relational-centered research for psychotherapists: Exploring meaning and experiences*. Chichester, UK: John Wiley & Sons. RC337.F56 2009
Ch. 11: Relational Ethics, pp. 159-173.
- *Goldblatt, H., Karnieli-Miller, O., & Neumann, M. (2011). Sharing qualitative research findings with participants: Study experiences of methodological and ethical dilemmas. *Patient Education and Counseling*, 82, 389-395.
doi:10.1016/j.pec.2010.12.016
- Hewitt, J. (2007). Ethical components of researcher researched relationships in qualitative interviewing. *Qualitative Health Research*, 17, 1149-1159.
doi: 10.1177/1049732307308305
- *Karnieli-Miller, O., Strier, R., & Pessach, L. (2009). Power relations in qualitative research. *Qualitative Health Research*, 19, 279-289. doi:
10.1177/1049732308329306
- *Richards, H. M., & Schwartz, L. J. (2002). Ethics of qualitative research: Are there special issues for health services research? *Family Practice*, 19, 135-139.
- Sikweyiya, Y., & Jewkes, R. (2013). Potential motivations for and perceived risks in research participation: Ethics in health research. *Qualitative Health Research*, 23, 999-1009. doi: 10.1177/1049732313490076
- נושא רביעי: הראיון האיכותני: עקרונות ותהליך, בניית מדריך ראיון עומק חצי-מובנה, והתנסות בראיון כמראיין וכמראיין
- שקדי, א. (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. פרק 4: שיטות איסוף נתונים, עמ' 69 – 80.
- *Bevan, M. T. (2014). A method of phenomenological interviewing. *Qualitative Health Research*, 24, 136-144. doi: 10.1177/1049732313519710
- *DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B. F. (2006). The qualitative research interview. *Medical Education*, 40, 314-321.
- *Finlay, L., & Evans, K. (2009)(Eds.). *Relational-centered research for psychotherapists: Exploring meaning and experiences*. Chichester, UK: John Wiley & Sons.
RC337.F56 2009
Ch. 7: The research encounter: Co-creating your data, pp. 87-106.

הראיון האיכותני: עקרונות ותהליך, בניית מדריך ראיון עומק חצי-מובנה, והתנסות בראיון כמראיון וכמראיינ – המשך

- Fontana, A., & Frey, J. H. (2005). The Interview: From neutral stance to political involvement. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.). *The Sage handbook of qualitative research* (pp. 695-728). Thousand Oaks, CA: Sage. **H62.H2455 2005**
- King, N., & Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*. London, UK: Sage. **H61.28.K56 2011**
*Ch.4: Carrying out qualitative interviews, pp. 43-60.
*Ch. 8: Reflexivity and Qualitative in interviewing, pp. 123-141.
- *Manderson, L., Bennett, E., & Andajani-Sutjahjo, S. (2006). The social dynamics of the interview: Age, class, and gender. *Qualitative Health Research*, 16, 1317-1334. doi: 10.1177/1049732306294512
- Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (1995). *Qualitative interviewing: The art of hearing data*. Thousand Oaks, CA: Sage. pp. 145-167 **H62.R737 1995**

נושא חמישי: מיומנויות תצפית – היבטים מילוליים, בלתי מילוליים ורישומי שדה

- *McAllister, M., Matarasso, B., Dixon, B., & Shepperd, C. (2004). Conversation starters: re-examining and reconstructing first encounters within the therapeutic relationship. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 11, 575-582. doi: 10.1111/j.1365-2850.2004.00763.x

נושא ששי: ניתוח ראיונות איכותניים

איילון, י. וצבר-בן יהושע, נ. (2010). תהליך ניתוח תוכן לפי תיאוריה מעוגנת בשדה. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות), **ניתוח נתונים במחקר איכותני** (עמ' 359 - 382). באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

ליבליך, ע. ותובל-משיח, ר. (2010) בין השלם לחלקיו, ובין תוכן לצורה. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות), **ניתוח נתונים במחקר איכותני** (עמ' 21 - 42). באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

שקדי, א. (2003). **מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.

*פרק 5: עקרונות ניתוח הנתונים, עמ' 93 - 110.

פרק 6: שלב א' של הניתוח: הניתוח הראשוני, עמ' 111 - 120.

פרק 7: שלב ב' של הניתוח: הניתוח הממפה, עמ' 121 - 141.

פרק 8: שלב ג' של הניתוח: הניתוח הממוקד, עמ' 143 - 153.

פרק 9: שלב ד' של הניתוח: הניתוח התיאורטי, עמ' 155 - 168.

*שקדי, א. (2011) **המשמעות מאחורי המילים: מתודולוגיות במחקר איכותני – הלכה למעשה**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.
חלק שלישי: תהליכי ניתוח הנתונים, עמ' 340 - 527.

נושא ששי: ניתוח ראיונות איכותניים

*Finlay, L., & Evans, K. (2009)(Eds.). *Relational-centered research for psychotherapists: Exploring meaning and experiences*. Chichester, UK: John Wiley & Sons.

RC337.F56 2009

Ch. 10: Analysis of data, pp. 145-158.

*Kelly, T., & Howie (2007). Working with stories in nursing research: Procedures used in narrative analysis. *International Journal of Mental Health Nursing*, 16, 136–144.

McLellan, E., MacQueen, K. M., & Neidig, J. L. (2003). Beyond the qualitative interview: Data preparation and transcription. *Field Methods*, 15, 63-84.

נושא שביעי: כתיבת דו"ח מחקר איכותני

אלפרט, ב. (2001). כתיבה במחקר איכותני. בתוך נ. צבר בן-יהושע (עורכת) *מסורות וזרמים במחקר האיכותני* (עמ' 369-403). לוד: דביר.

*שלסקי, ש. ואלפרט, ב. (2007). **דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה בטקסט**. תל-אביב: מכון מופ"ת. פרקים 2, 3, 4, 6, 8.

Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (1990). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods* (3rd ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon.

LB1028.B56 1998

Chapter 6: Writing it up, pp. 187-208.

Wolcott, H. F. (1990). *Writing up qualitative research*. Newbury Park, CA: Sage.

T11.W65 1990

1. רשימת מקורות לקריאה על מחקר איכותני

1) כללי – ספרים על מחקר איכותני ומחקר איכותני בתחום הסייעוד

קופפרברג, ע. (עורכת). (2010). **חקר הטקסט והשיח: ראשומון של שיטות מחקר**. באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. **P302.H45 2010**

קסן, ל. וקרומר-נבו, מ. (עורכות). (2010). **ניתוח נתונים במחקר איכותני**. באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. **LB1028.N59 2010**

שלסקי, ש. ואלפרט, ב. (2007). **דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה בטקסט**. תל-אביב: מכון מופ"ת. **שמורים LB1028.S395 2007**

שקדי, א. (2003). **מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. **שמורים H61.S5185 2003**

שקדי, א. (2011). **המשמעות מאחורי המלים: מתודולוגיות במחקר איכותני – הלכה למעשה**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. **שמורים H61.S51852 2011**

- Holloway, I., & Wheeler, S. (2002). *Qualitative research in nursing* (2nd ed.). Oxford, Great Britain: Blackwell. **RT81.5.H65 2002**
- King, N., & Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*. London, UK: Sage. **H61.28.K56 2011**
- Lieblich, A., Tuval-Mashiach, R., & Zilber, T. (1998). *Narrative research: Reading, analysis, and interpretation*. Thousand Oaks, CA: Sage. **שמורים P302.7.L5381998**
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. New York, NY: International University Press. **B828.2.L56 1985 שמורים**
- Madjar, I., & Walton, J. A. (1999). (Eds.) *Nursing and the experience of illness*. London, England, and New York, NY: Routledge. **RT86.N886 1999**
- Munhall, P. L. (Ed.). (2007). *Nursing research: A qualitative perspective* (4th ed.). Sudbury, MA: Jones and Bartlett. **RT81.5.N866 2007**
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. **H62.P3218 2002**
- Streubert Speziale, H., & Rinaldi Carpenter, D. R. (2007). *Qualitative research in nursing: Advancing the humanistic imperative* (4th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins. **RT81.5.S78 2007**

2) המלצות לקריאה נוספת
הערה: יש חומר עשיר וטוב באנגלית על מחקר איכותני בתחום הסייעוד והבריאות!
לדוגמה:

- פינקלשטיין, ע' (2013). *לכסות בשקוף: על סבל גופני, עמימות רפואית והכחשה חברתית*. תל-אביב: רסלינג
- Band-Winterstein, T. (2012). Nurses' experiences of the encounter with elder neglect. *Journal of Nursing Scholarship*, 44, 55-62. doi:10.1111/j.1547-5069.2011.01438.x
- Goldblatt, H. (2009). Impact of caring for abused women on nurses' professional and personal life experiences. *Journal of Advanced Nursing*, 65, 1645-1654. doi: 10.1111/j.1365-2648.2009.05019.x
- Goldblatt, H., Granot, M., Admi, H., & Drach-Zahavi, A. (2008). The experience of being a shift-leader in a hospital ward. *Journal of Advanced Nursing*, 63, 45-53. doi: 10.1111/j.1365-2648.2008.04650.x
- Gramling, K. L. (2004). A narrative study of nursing art in critical care. *Journal of Holistic Nursing*, 22, 379-398. doi:10.1177/0898010104269794

- Kalhovde, A. M., Elstad, I., & Talseth, A.-G. (2013). Understanding the experiences of hearing voices and sounds others do not hear. *Qualitative Health Research, 23*, 1470-1480. doi: 10.1177/1049732313507502
- Popper-Giveon, A., & Weiner-Levy, N. (2014). Returning to ourselves: Palestinian complementary healers in Israel. *Qualitative Health Research, 24*, 33-45. doi: 10.1177/1049732313513175
- Reid, D., Angus, J., McKeever, P., & Miller, K. L. (2003). Home is where their wheels are: Experiences of women wheelchair users. *American Journal of Occupational Therapy, 57*, 186-195. doi: 10.5014/ajot.57.2.186
- Ridge, D., & Ziebland, S. (2006). "The old me could never have done that": How people give meaning to recovery following depression. *Qualitative Health Research, 16*, 1038-1053. doi: 10.1177/1049732306292132
- Robinson Wolf, Z., & Rager Zuzelo, P. (2006). "Never Again" stories of nurses: Dilemmas in nursing practice. *Qualitative Health Research, 16*, 1191-1206. doi: 10.1177/1049732306292544
- Stone, A. M., Mikucki-Enyart, S., Middleton, A., Caughlin, J. P., & Brown, L. E. (2012). Caring for a parent with lung cancer: Caregivers' perspectives on the role of communication. *Qualitative Health Research, 22*, 957-970. doi: 10.1177/1049732312443428

3) המלצות לקריאת מאמרים ועבודות מחקר בעברית, שנעשו בשיטה האיכותנית

- כדי להתרשם מהן עבודות הכתובות בגישה של מחקר איכותני, כדאי לקרוא ספרים, מאמרים, עבודות דוקטורט ועבודות מ"א שנעשו בגישה זו. מצ"ב לקט של חומרי קריאה בעברית. כל המקורות נמצאים בספרייה.

אברהם, נ. (2011). **חוויותיהם של פרמדיקים במפגש עם אירועים קריטיים ועם מטופלים במצבים מאיימי חיים** (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). החוג לסייעודי, אוניברסיטת חיפה.

אונגר-ארנוב, י. (2009). **חוויות העובדות הסוציאליות בקריה הרפואית רמב"ם - במלחמת לבנון השנייה** (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה.

בן אדיבה, מ. (2013). **טיפול ב"חי-המת": חוויות אנשי צוות סיעודי במפגש עם מטופל שנמצא במצב של מוות מוחי ובבישור הבשורה על כך לבני משפחתו**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.

בנד-וינטרשטיין, ט. (2006). **פרספקטיבות של בני משפחה על חיים באלימות אינטימית לאורך שנים** (חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה"). אוניברסיטת חיפה.

גולדבלט, ה. (2001). **המשמעות שמעניקים מתבגרים לאלימות בין הוריהם** (חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה"). אוניברסיטת חיפה.

המלצות לקריאת מאמרים ועבודות מחקר בעברית, שנעשו בשיטה האיכותניות - המשך

- ויזל-שקד, נ. (2012). המפגש הטיפולי עם ילדים ובני נוער עם חולי נפשי או לאחר ניסיונות אובדניים, המתאשפזים במחלקת ילדים כללית: חווית הצוות הרפואי והסיעודי. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- זנה שטרנפלד, ג'. (2011). "הגוף המספר": זיכרון גופני-תנועתי בסיפורי חייהם של ניצולי שואה (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה.
- ישראל, ט. (2005). ההבניה האונטולוגית של מצבי צמח: המקרה של בית חולים בישראל (חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה"). אוניברסיטת חיפה.
- סידס, ח. (2012). המשמעות שנותנות נשים יוצאות אתיופיה לחוויית הפגיעה המינית שעברו. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- פיין, נ. (2011). תפיסת העבודה ומשמעותה עבור ניצולי שואה שחוו עבודת כפיה (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה.
- פרקר, א. ופלד, ע. (2011). חווית האמהות של נשים שנסחרו לתעשיית המין בישראל. חברה ורווחה, ל"א (1), 29-59.
- קריבנקו, י. (2009). עמדותיהם וחוויותיהם של אנשי-צוות סיעודי במפגש עם מטופלים אשר התקבלו למסגרות אשפוזיות בעקבות ניסיון אובדני (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה, חיפה.
- קרניאלי-מילר, א. (2006). בשורות רעות בגיל ההתבגרות: חווית הבישור וההתבשרות על מחלה כרונית בעיני מתבגרים, הוריהם והרופאים (חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה"). אוניברסיטת חיפה, חיפה.

בהצלחה!